

Amianan nga Amerika

T **Amianan nga Amerika** ket ti kontinente a sibubukel iti uneg ti Akin-amianan a Hemisperio ken gangani a sibubukel iti uneg ti Akinlaud a Hemisperio. Daytoy ket mabalin pay a maikeddeng nga akin-amianan a subkontinente ti Kaamerikaan.^[1] Daytoy ket nabeddengan iti amianan babaen ti Taaw Artiko, iti daya babaen ti Taaw Atlantiko, iti laud ken abagatan babaen ti Taaw Pasipiko, ken iti abagatan a daya babaen ti Abagatan nga Amerika ken ti Baybay Karibe.

Ti Amianan nga Amerika ket sakupenna ti kalawa iti agarup a 24,709,000 kuadrado kilkilometro (9,540,000 kuadrado milmilia), ti garup a 4.8% iti rabaw ti planeta wenno agarup a 16.5% iti kalawa ti dagana. Manipud idi 2013, ti populasionna ket nakarkulo iti gangani a 565 riwriw a tattao iti ballasiw dagiti 23 a nawaya nga estado, a mangirepresenta iti agarup a 7.5% iti populasion ti tao. Kaaduan ti kalawa ti daga ti kontinente ket iturayan babaen ti Kanada, ti Estados Unidos, Greenland, ken ti Mehiko, bayat nga adda met dagiti basssit nga estado kadagiti rehion ti Sentral nga Amerika ken Karibe. Ti Amianan nga Amerika ket isu ti maikatlo a kadakkelan a kontinente babaen ti kalawa, kalpasan ti Asia ken Aprika,^[2] ken ti maikapat babaen ti populasion kalpasan ti Asia, Aprika, ken Europa.^[3]

Ti immuna a tattao a nagnaed idia'y Amianan nga Amerika ket dagidi Paleoindiano a nangrugugi a simmangpet idi las-ud ti paset ti panawen ti naudi a glasier babaen ti panagballasiw ti rangtay a daga ti Bering. Naggigiddiat dagitoy kadagiti nadumaduma a bilang dagiti dibersio a kultura ken dagiti komunidad iti ballasiw ti kontinente. Ti kadakkelan ken kaaduan nga abanse kadagiti Sakbay ti Kolombiano a sibilisasion idia'y Amianan nga Amerika ket dagidi Aztec idia'y idi itan ket ti Mehiko ken ti Maya idia'y Sentral nga Amerika. Dagiti Europeoano a kolonista ket nangrugugida a simmangpet idi maika-16 ken maika-17 a sigsiglo, ken nagpunas kadagiti dakkel a bilang dagiti patneng a populasion ken nangrugian ti panawen ti Europeoano a panagturay.

Amianan nga Amerika

Kalawa	24,709,000 km ² (9,540,000 sq mi)
Populasion	565,265,000 (2013, Maika-4)
Densidad ti populasion	22.9/km ² (59.3/sq mi) ^[note 1]
Nagan dagiti umili	Taga-Amianan nga Amerika
Pagpagilian	23 (listaan ti pagpagilian)
Agkamkammatalek	22 (kitaen ti listaan ti pagpagilian)
Sasao	Ingles, Espaniol, Pranses, ken dadduma pay
Dagiti sona ti oras	UTC-10 aginggana ti UTC
Dagiti kadakkelan a ciudad	Listaan dagiti ciudad ti Amianan nga Amerika babaen ti populasion Ciudad ti Mehiko Ciudad ti New York Los Angeles Toronto Chicago Houston

Dagiti linaon

Etimolohia

Heograpia

Pagpagilian, terteritorio, ken dagiti agkamkammatalek

Dagiti nota

Etimolohia

Ti Kaamerikaan ket kadawyan a maawat nga innaganan idi babaen ti Italiano ng eksplorador a ni Amerigo Vespucci babaen dagiti Aleman a kartograpo a ni Martin Waldseemüller ken ni Matthias Ringmann.^[4] Ni Vespucci, ket isu ti nagsukimat iti Abagatan nga Amerika idi baetan ti 1497 ken 1502, isu idi ti immuna nga Europeoano a nangisingasing a ti Kaamerikaan ket saan idi a dagiti Daya nga India, ngem ti sabali a masa ti daga a dati a di ammo babaen dagiti Europeoano. Idi 1507, ni Waldseemüller ket nagpataud iti mapa ti lubong, a nangikabilanna ti balikas ti "America" iti kontinente ti Abagatan nga Amerika, idia tengnga iti tattan ket Barasil. Isu ket nangipalawag iti gapu para iti nagan iti kakkuyogna a libro ti *Cosmographiae Introductio*.^[5]

Mapa ti Amianan nga Amerika, manipud idi 1621.

...ab Americo inventore ... quasi Americi terram sive Americam (manipud kenni Americus ti nangduktal ... a kas dagidi ket daga ni Americus, isu a makuna nga America).

Para kenni Waldseemüller, ti maysa ket saan koma a manglikud iti panagnagan ti daga kalpasan ti nangduktal. Isu ket nagusar iti nai-Latin a bersion ti nagan ni Vespucci (Americus Vespucius), ngem iti pemenina a porma ti "America", a sinurot dagiti pagarigan iti "Europa" ken "Asia".

Kalpasanna, idi dagiti sabali a nagar-aramid ti mapa ket innayonda ti Amianan nga Amerika, innayonda met ti kasisigud a nagan iti daytoy: idi 1538, ni Gerard Mercator ket inusarna ti nagan nga Amerika kadagiti amin nga Akinlaud a Hemisperio iti mapana iti lubong.^[6]

Adda met dagiti sumuppiat a ti taripnong ket ti panagusar ti apelyido para iti pananginagan kadagiti panagduktal malaksid iti kaso ti naarian ken isu a ti naala manipud iti "Amerigo Vespucci" ket mabalin a problematiko.^[7] Ni Ricardo Palma (1949) ket nangisingasing ti naala manipud iti banbantay "Amerrique" iti Sentral nga Amerika—ni Vespucci ket isu idi ti immuna a nakaduktal ti Abagatan nga Amerika ken ti banbantay ti *Amerrique* iti Sentral nga Amerika, a naikonekta kadagiti naduktalanna kadagiti naduktalan ni Christopher Columbus.

Ni Alfred E. Hudd ket nangisingasing iti teoria idi 1908 a dagiti kontinente ket managanan manipud iti Gales a komersiante nga agnagan iti Richard Amerike manipud idia Bristol, a naipampamattian nga isu ti nangpinansia ti panagbanniaga a panagduktal ni John Cabot manipud idia Inglatera a napan idia Newfoundland idi 1497. Ti bassit a nasukimat a pammati a naisingsingasing ket ti Amerika ket naipanagan para iti Espaniol a marinero iti taga-ugma a Bisigodo a nagan iti 'Amairick'. Ti sabali ket ti nagan a nairamut iti pagsasao a Patneng nga Amerikano.^[6]

Heograpia

Ti Amianan nga Amerika ket sakupenna ti akin-amianan a paset ti masa ti daga kadawyan a naibagbaga a kas ti Baro a Lubong, ti Akinlaud a Hemisperio, ti Kaamerikaan, wenna ti laeng Amerika (a saan unay a kadawyan, ken inkeddeng ti dadduma a kas agmaymaysa a kontinente^{[8][9][10]} a ti Amianan nga Amerika ket subkontinente).^[11] Ti laeng koneksion iti daga ti Amianan nga Amerika iti Abagatan nga Amerika ket ti

Ismo ti Panama. Ti kontinente ket pinatinggaan iti abagatan a daya babaen dagiti kaaduan a heograpo idia pagayusan a labneng ti Darién idia igid ti pagbeddeng ti Colombia-Panama, ken manggikabil daytoy iti amin a paset ti Panama iti uneg ti Amianan nga Amerika.^{[12][13][14]} Iti pay sabali, adda met dagiti heolohista a pisiograpiko a mangikabil iti akin-abagatan a patinggana iti Ismo ti Tehuantepec, Mehiko, a ti Sentral nga Amerika ket gumay-at nga agpaabagatan a daya idia Abagatan nga Amerika iti daytoy a puntos.^[15] Ti is-isla ti Karibe, wenno dagiti Laud nga India, ket naikeddeng dagitoy a paset ti Amianan nga Amerika.^[1]

Ladawan nga ala ti satellite ti Amianan nga Amerika.

Sakbay a naipangato ti ismo ti Sentral nga Ameriaka, ti rehion ket adda idi iti sirok ti danum. Dagiti isla ti Laud nga India ket mangmarka ti dati a limned a rangtay ti daga, a nangisilpo idi ti Aamianan nga Amerika ken Abagatan nga Amerika babaen tattan ti Florida ken Venezuela. Ti aplaya ti kontinente ket atiddog ken saan a kadawyan. Ti Golpo ti Mehiko ket isu ti kadakkelan a bagi ti danum a manglennet ti kontine, ken sarunuen daytoy babaen ti Luek Hudson. Dagiti dadduma pay ket mairaman ti Golpo ti San Lorenzo ken ti Golpo ti California.

Adda dagiti nadumaduma nga isla iti aplaya ti kontinente, kangrunaan ti Purpuro Artiko, ti Bahamas, Turks ken Caicos, ti Kalatakan ken Basbassit nga Antila, ti Is-isla Aleutiano ti dadduma ket adda iti maitutop nga Akindaya a Hemisperio), ti Purpuro Alejandro, dagiti adu a rinibu nga isla iti Aplaya ti British Columbia, ken ti Newfoundland. Greenland, ti bukod nga agturturay a Danes nga isla, ken ti kadakkelan iti lubong, ket adda iti isu met laeng a tektoniko a plata (ti Plata ti Amianan nga Amerika) ken heograpiko a paset ti Amianan nga Amerika. Iti heoliko a kapanunotan, ti Bermuda ket saan a paset ti Kaamerikaan, ngem ti maysa nga oseaniko nga isla a naporma idi iti ukap ti Pantok ti Tengnga nga Atlantiko iti napalabas a 100 riwriw a tawtawen. Ti kaasitgan a masa ti daga iti daytoy ket ti Cape Hatteras, North Carolina. Nupay kasta, Ti Bermuda ket masansan a naipagpagarup a kas paset ti Amianan nga Amerika, a napangpangruna iti gapu ti pakasaritaanna, dagiti pannakaikapet iti politika ken kultura iti Virginia ken dagiti sabali a parte ti kontinente.

Ti Danaw Moraine idia Nailian a Parke Banff

Ti kaaduan ti Amianan nga Amerika ket adda iti Plata ti Amianan nga Amerika. Dagiti parte ti akinlaud a Mehiko, a mairaman ti Baja California, ken ti California, ken mairaman dagiti ciudad ti San Diego, Los Angeles ken ti parte ti San Francisco, ket mabirukan iti akinlaya nga igid ti Palata ti Pasipiko, a dagiti dua a plata ket agsabatda iti igid ti Tukki ti San Andreas. Ti akin-abagatan unay a paset ti kontinente ken ti kaaduan dagiti Laud nga India ket mabirukan idia Plata ti Karibe, bayat a dagiti plata ti Juan de Fuca ken Cocos ket beddenganna ti Plata ti Amianan nga Amerika iti akinlaud a pronterana.

Ti kontinente ket mabaln a mabingbingay kadagiti uppap a nalatak a rehion (ti tunggal maysa ket aglaon kadagiti adu a subrehion): ti Nalatak a Tantanap a gumay-at manipud iti Golpo ti Mehiko aginggana ti Artiko ti Kanada; ti heolohiko nga ubing, kabambantayan ti laud, a mairaman ti Nabato a Banbantay, ti Nalatak a Labneng, California ken Alaska; ti napangato ngem relatibo a dalumpinas a banak ti Kalasag ti Kanada iti amianan a daya; ken ti naindumadumaan nga akinlaya a rehion, a mangiraman ti Banbantay Apalaches, ti tanap ti aplaya iti igid ti taaw Atlantiko, ken ti peninsula ti Florida. Ti Mehiko, kadagiti atiddog a banakna ken dagiti kordiliera, ket kaaduan a maikabil iti akinlaud a rehion, urayno ti akinlaya a tanap ti aplaya ket saan a gumay-at iti abagatan ti Golpo.

Dagiti akinlaud a bantay ket nagudua iti tengnga iti nangruna kabambanatayan ti Rockies ken ti kabambantayan ti aplaya idia California, Oregon, Washington, ken ti Britaniko a Columbia, a ti Nalatak a Labneng—ti ab-ababa a lugar nga aglaon kadagiti basbassit a kabambantayan ken dagiti ababa a desierto iti baetanda. Ti kangatuan a pantok ket ti Denali idia Alaska.

Inbagbaga ti United States Geographical Survey (USGS) (<https://web.archive.org/web/20120722022527/http://egsc.usgs.gov/isb/pubs/booklets/elvadist/elvadist.html>) a ti heograpiko a sentro ti Amianan nga Amerika ket "6 milmiliala iti laud ti Balta, Kondado Pierce , North Dakota" iti agarup a 48°10'N 100°10'W, aproksimado a 24 kilometro (15 mi) manipud idia Rugby, North Dakota. Ti USGS ket adu pay a nangibagbaga a "Awan ti namarkaan wenno namonumentuan a puntos ti nabangon babaen ti ania man nga ahensia ti gobierno a kas ti heograpiko a sentro kadagiti ania man a 50 nga Es-estado, ti nangruna a daga ti Estados Unidos, wenno ti kontinente ti Amianan nga Amerika." Nupay kasta, adda maysa a 4.6-metro (15 ft) nga obelisko ti bato idia Rugby a mangtunton a mangmarka ti sentro.

Pagpagilian, terteritorio, ken dagiti agkamkammatalek

Dita baba ket ti tabla dagiti pagilian ken dagiti teritorio ti Amianan nga Amerika a nabingbingay kadagiti tallo a batayan a rehion.^{[16][17][18]}

Pagilian wenna teritorio	Kalawa (km ²) ^[19]	Populasyon (2008 karkulo) ^[20]	Densidad ti populasyon (tunggal km ²)	Kapitolio
Amianan nga Amerika (Nangruna a daga) ^[note 2]				
Bermuda (Nagkaykaysa a Pagarian)	54	65,000	1203.7	Hamilton
Kanada	9,984,670	33,573,000	3.4	Ottawa
Isla Clipperton (Pransia.)	6	0	0.0	—
Greenland (Dinamarka.)	2,166,086	57,000	0.026	Nuuk (Godthåb)
Méhiko	1,964,375	112,322,757	57.1	Siudad ti Mehiko
San Pedro ken Mikuelon (Pransia)	242	6,000	24.8	Saint-Pierre
Estados Unidos ^[note 3]	9,629,091	311,630,000	32.7	Washington, D.C.
Karibe				
Anguilla (Nagkaykaysa a Pagarian)	91	15,000	164.8	The Valley
Antigua ken Barbuda	442	88,000	199.1	St. John's
Aruba	180	107,000	594.4	Oranjestad
Bahamas ^[note 4]	13,943	342,000	24.5	Nassau
Barbados	430	256,000	595.3	Bridgetown
Bonaire (Olanda)	294	12,093 ^[21]	41.1	Kralendijk
Britaniko nga Is-isla ti Birhen (Nagkaykaysa a Pagarian)	151	23,000	152.3	Road Town
Is-isla ti Cayman (UK)	264	56,000	212.1	George Town
Kubá	109,886	11,204,000	102.0	Havana
Curaçao	444	140,794 ^[21]	317.1	Willemstad
Dominica	751	67,000	89.2	Roseau
Republika a Dominikano	48,671	10,090,000	207.3	Santo Domingo
Grenada	344	104,000	302.3	St. George's
Guadeloupe (Pransia)	1,628	401,784 ^[22]	246.7	Basse-Terre
Haiti	27,750	10,033,000	361.5	Port-au-Prince
Hamaika	10,991	2,719,000	247.4	Kingston
Martinique (Pransia)	1,128	397,693 ^[23]	352.6	Fort-de-France
Montserrat (Nagkaykaysa a Pagarian)	102	6,000	58.8	Plymouth; Brades ^[note 5]
Isla Navassa (Estados Unidos)	5 ^[24]	0 ^[25]	0.0	—
Puerto Rico (Estados Unidos)	8,870	3,982,000	448.9	San Juan
Saba (Olanda)	13	1,537 ^[21]	118.2	The Bottom
San Bartolome (Pransia)	21 ^[24]	7,448 ^[25]	354.7	Gustavia

<u>San Kristobal ken Niebes</u>	261	52,000	199.2	<u>Basseterre</u>
<u>Santa Lucia</u>	539	172,000	319.1	<u>Castries</u>
<u>San Martin (Pransia)</u>	54 ^[24]	29,820 ^[25]	552.2	<u>Marigot</u>
<u>San Vicente ken dagiti Grenadito</u>	389	109,000	280.2	<u>Kingstown</u>
<u>San Eustaquio (Olanda.)</u>	21	2,739 ^[21]	130.4	<u>Oranjestad</u>
<u>Sint Maarten</u>	34	40,009 ^[21]	1176.7	<u>Philipsburg</u>
<u>Trinidad ken Tobago</u> ^[note 6]	5,130	1,339,000	261.0	<u>Port of Spain</u>
<u>Is-isla ti Turks ken Caicos</u> ^[note 7] (UK)	948	33,000	34.8	<u>Cockburn Town</u>
<u>Is-isla ti Birhen ti Estados Unidos</u> (Estados Unidos)	347	110,000	317.0	<u>Charlotte Amalie</u>
Sentral nga Amerika				
<u>Belis</u>	22,966	307,000	13.4	<u>Belmopan</u>
<u>Costa Rica</u>	51,100	4,579,000	89.6	<u>San José</u>
<u>El Salvador</u>	21,041	6,163,000	293.0	<u>San Salvador</u>
<u>Guatemala</u>	108,889	14,027,000	128.8	<u>Siudad ti Guatemala</u>
<u>Honduras</u>	112,492	7,466,000	66.4	<u>Tegucigalpa</u>
<u>Nicaragua</u>	130,373	5,743,000	44.1	<u>Managua</u>
<u>Panama</u> ^{[note 6][note 8]}	75,417	3,454,000	45.8	<u>Siudad ti Panama</u>
Dagup	24,500,995	541,720,440	22.9	

Dagiti nota

- Daytoy a pigura ti densidad ti Amianan nga Amerika ket naibatay iti dagup a kalawa ti daga iti 23,090,542 km² laeng, ad-adu bassit ngem iti dagup a naitiptipon a kalawa ti daga ken danum iti 24,709,000 km².
- Daytoy a panagipalawag ti Amianan nga Amerika ket mangiraman laeng dagiti uppatt nga akin-amianan unay a teritorial nga entidad ti Kanada, ti Estados Unidos, Greenland, Mehiko, ket dagiti asideg nga isla ti Bermuda – iti aplaya ken daya ti Cape Hatteras, North Carolina – ken Saint Pierre and Miquelon – iti aplaya ken abagatan ti Newfoundland and Labrador. Mairaman dagiti reperensia ti^{[16][17][18]}
- Mairaman ti estado ti Hawaii, nga adayo manipud iti masa ti daga ti Amianan nga Amerika idia Taaw Pasipiko ken isu a kadawyan a mainaig kadagiti sabali a teritorio ti Oceania.
- Gapu ta ti Purpuro Lucayan ket mabirukan idia Taaw Atlantiko imbes nga idia Baybay Karibe, ti Bahamas ket paset ti Laud nga India ngem dagitoy ket saan a teknikal a paset ti Karibe, urayno ti Nagkaykaysa a Pagpagilian ket ingrupona ida iti Karibe.
- Gapu ti agdama nga aktibidad iti Bulkan Turturod Soufriere a a nagrugi idi Hulio 1995, kaaduan idi a nadadael ti Plymouth ken dagiti opisina ti gobierno ketnaiyalis idia Brades. Ti Plymouth ket agtultuloy nga isu ti *de jure* a kapitolio.
- Depende kadagiti panagipalawag, ti Aruba, Bonaire, Curaçao, Panama, ken Trinidad ken Tobago ket adaan iti teritorio idia iti wenno dagiti dua Amianan ken Abagatan nga Amerika.
- Gapu ta ti Purpuro Lucayan ket mabirukan idia Taaw Atlantiko imbes nga idia Baybay Karibe, ti Is-isla ti Turks ken Caicos ket paset ti Laud nga India ngem saan dagitoy a teknikal a

paset ti Karibe, urayno ti Nagkaykaysa a Pagpagilian ketigrupona idia iti Karibe.

8. Ti Panama ket kadawyan a naikeddeng a pagilian ti Amianan nga Amerika, urayno adda met dagiti turay a mangbingay daytoy idia Kanal Panama. Dagiti pigura a nailista ditoy ket para iti intero a pagilian.

Dagiti nagibasaran

1. "North America" (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/418612/North-America>). Encyclopædia Britannica. Naala idi 2014-02-03.
2. "North America Land Forms and Statistics" (<http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/nalandst.htm>). World Atlas.com. Naala idi 16 Hunio 2013.
3. "North America Fast Facts" (<http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/nafacts.htm>). World Atlas.com. Naala idi 16 Hunio 2013.
4. "Amerigo Vespucci" (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/626894/Amerigo-Vespucci>). Encyclopædia Britannica. Naala idi 7 Hulia 2011.
5. Herbermann, Charles George, ed. (1907). *The Cosmographiæ Introductio of Martin Waldseemüller in Facsimile* (<http://books.google.com/books?id=3bOg4Nroos4C>). Translated by Edward Burke and Mario E. Cosenza, introduction by Joseph Fischer and Franz von Wieser. New York: The United States Catholic Historical Society. p. 9. "Latin: *"Quarta pars per Americum Vesputium (ut in sequentibus audietur) inventa est, quam non video, cur quis jure vetet, ab Americo inventore sagacis ingenii viro Amerigen quasi Americi terram sive Americam dicendam, cum et Europa et Asia a mulieribus sua sortita sint nomina."*
6. Jonathan Cohen. "The Naming of America: Fragments We've Shored Against Ourselves" (<http://www.uhmc.sunysb.edu/surgery/america.html>). Naala idi 2014-02-03.
7. Lloyd, John; Mitchinson, John (2006). *The Book of General Ignorance*. Harmony Books. p. 95. ISBN 978-0-307-39491-0. "New countries or continents were never named after a person's first name, but always after the second..."
8. "The Olympic symbols" (https://web.archive.org/web/20080307073846/http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_672.pdf) (PDF). Lausanne: Olympic Museum and Studies Centre: International Olympic Committee. 2002. Naiyarkibo manipud iti kasisigud (http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_672.pdf) (PDF) idi 7 Marso 2008. Dagiti lima a singsing ti wagayway ti Olimpiada ket mangirepresenta kadagiti lima a natataengan, nakibingbinglay a kontinente (Aprika, Amerika, Asia, Europa, ken Oceania (http://www.moscow2001.olympic.org/en/pdf/members_by_continent.pdf)).
9. "Continente". *Océano Uno, Diccionario Enciclopédico y Atlas Mundial*. pp. 392, 1730. ISBN 84-494-0188-7.
10. *Los Cinco Continentes (The Five Continents)*. Planeta-De Agostini Editions. 1997. ISBN 84-395-6054-0.
11. "Encarta, "Norteamérica" " (<http://www.webcitation.org/query?id=1257013693874868>) (iti Espaniol). Naiyarkibo manipud iti kasisigud (http://mx.encarta.msn.com/encyclopedia_761562468/Norteam%C3%A9rica.html) idi 31 Oktubre 2009.
12. "Americas" (<http://unstats.un.org/unsd/methods/m49/m49regin.htm#americas>). *Standard Country and Area Codes Classifications (M49)*. United Nations Statistics Division. Naala idi 2014-02-03.
13. "North America" (https://web.archive.org/web/20061021010223/http://atlas.nrcan.gc.ca/site/english/maps/reference/international/north_america/referencemap_image_view). *Atlas of Canada*. Naiyarkibo manipud iti kasisigud (http://atlas.nrcan.gc.ca/site/english/maps/reference/international/north_america/referencemap_image_view) idi 2006-10-21.
14. "North America Atlas" (<http://www.nationalgeographic.com/xpeditions/atlas/index.html?Parent=nameri&Rootmap=&Mode=d&SubMode=w>). National Geographic.

15. "Central America" (<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/102196/Central-America>). Encyclopædia Britannica. Naala idi 28 Hunio 2011.
16. "SPP Background" (<https://web.archive.org/web/20080618182224/http://www.spp.gov/>). *CommerceConnect.gov*. Security and Prosperity Partnership Of North America. Naiyarkibo manipud iti kasisigud (<http://www.spp.gov/>) idi 18 Hunio 2008. Naala idi 14 Nobiembre 2010.
17. "Ecoregions of North America" (http://www.epa.gov/wed/pages/ecoregions/na_eco.htm). United States Environmental Protection Agency. Naala idi 30 Mayo 2011.
18. "What's the difference between North, Latin, Central, Middle, South, Spanish and Anglo America?" (<http://geography.about.com/library/faq/blqzamericas.htm>). *About.com*.
19. Malaksid no sabali ti naibaga, dagiti pigura ti kalawa ti daga ket naala manipud iti "Demographic Yearbook—Table 3: Population by sex, rate of population increase, surface area and density" (<http://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/dyb2008/Table03.pdf>) (PDF). *unstats*. United Nations Statistics Division. 2008. Naala idi 14 Oktubre 2010.
20. Malaksid no sabali ti naibaga, dagiti karkulo ti populasion ket naala manipud iti Department of Economic and Social Affairs Population Division (2009). "World Population Prospects, Table A.1" (http://www.un.org/esa/population/publications/wpp2008/wpp2008_text_tables.pdf) (PDF). 2008 revision. United Nations. Naala idi 12 Marso 2009.
21. Dagiti karkulo ti populasion ket naala manipud iti Central Bureau of Statistics Netherlands Antilles. "Statistical information: Population" (https://web.archive.org/web/20100501150627/http://www.cbs.an/population/population_b2.asp). Government of the Netherlands Antilles. Naiyarkibo manipud iti kasisigud (http://www.cbs.an/population/population_b2.asp) idi 1 Mayo 2010. Naala idi 14 Oktubre 2010.
22. "Insee – Populations légales 2008 – 971-Guadeloupe" (<http://www.insee.fr/fr/ppp/bases-de-donnees/recensement/populations-legales/departement.asp?dep=971&annee=2008>) (iti Pranses). Insee.fr. Naala idi 31 Oktubre 2011.
23. "Insee – Populations légales 2008 – 972-Martinique" (<http://www.insee.fr/fr/ppp/bases-de-donnees/recensement/populations-legales/departement.asp?dep=972&annee=2008>) (iti Pranses). Insee.fr. Naala idi 31 Oktubre 2011.
24. Dagiti pigura ti kalawa ti daga ket naala manipud iti "The World Factbook: 2010 edition" (<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2147.html>). Government of the United States, Central Intelligence Agency. Naala idi 14 Oktubre 2010.
25. Dagitoy a karkulo ti populasion ket para iti 2010, ken naala manipud iti "The World Factbook: 2010 edition" (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2119.html>). Government of the United States, Central Intelligence Agency. Naala idi 14 Oktubre 2010.

Dagiti akinruar a silpo

 Midia a mainaig iti Amianan nga Amerika iti Wikimedia Commons

- Houghton Mifflin Company, "North America" (<http://www.answers.com/topic/north-america>)
-

Naala manipud iti "https://ilo.wikipedia.org/w/index.php?title=Amianan_nga_Amerika&oldid=347503"

Daytoy a panid ket naudi a naurnos idi 5 Disiembre 2019, 21:49.

Ti teksto ket magun-od babaen ti Lisensia ti Creative Commons Attribution-ShareAlike; dagiti mainayon a termino ket mabalin pay a maipakat. Kitaen dagiti Termino ti Panagusar para kadagiti salaysay.